

Olga Chernysheva in M HKA

ZENDER EN ONTVANGER

Olga Chernysheva (Moskou, °1962) toont kleine observaties van het grote Russische leven. Ze doet dat met video's, foto's en tekeningen. Haar beelden komen in reeksen en in het M HKA vult ze dat aan met enkele werken uit de collectie. Daaruit blijkt haar interesse voor media (Antonio Muntadas of Hermann Pitz) en voor kleine (Hans Eijkelboom) of grote (Francis Alys) handelingen.

Pieter VAN BOGAERT

Media lopen als een rode draad doorheen deze tentoonstelling. Soms is dat zeer letterlijk, andere keren gaat dat via een omweg. In de video 'Trashman' (2011) filmt Chernysheva een man met een vuilniszak aan de uitgang van een filmzaal. Die filmzaal herken je aan de flarden soundtrack en het stukje beeld achter het hoofd van de man. Beide komen van de aftiteling van de film.

Dat is een directe mediaverwijzing. Maar indirect is de relatie tussen de man uit de titel en het publiek dat langs hem heen defileert en afval dropt in zijn vuilniszak. Zender en ontvanger: de cinema zendt haar kijkers uit, Trashman ontvangt hun afval.

De video staat niet zover van een dia-installatie van Antonio Muntadas: 'Emission - Réception'

(1973-74). Op het ene scherm: dia's van publieke plaatsen met tv-schermen. Op het andere: de mensen die verzamelen op die plaatsen – dikwijls cafés – om er samen tv te kijken. De rollen zijn hier omgekeerd: hier is het publiek ontvanger en de tv zender.

Drie grote fotoreeksen van Chernysheva hangen rond een klein werkje van Hermann Pitz: 'Camera' (1997), een afdruk in beton van een fotocamera. De fotoreeksen tonen telkens een ander beroep. 'To Moscow' (2011) toont buschauffeurs achter het stuur, klaar om te vertrekken naar de hoofdstad. 'Guard' (2009) toont mannen die bewaken. 'On duty' (2007) toont werknemers van de metro die het verkeer op de roltrap regelen. Zender en ontvanger: bussen vol mensen klaar om te verzenden, bewakers die niet altijd gastvrij ontvangen, en bedienden die mediëren.

De voorruit van de auto is wel meer vergeleken met het mooiste filmscherm. Zich verplaatsen is één van de kenmerken (of: de verlangens) van media. Chernysheva verwijst graag en veel naar momenten van verplaatsing. Ze doet het niet en

kel in de fotoreeksen in de metro of aan het busstation, maar ook in 'Briefly' (2013), een reeks houtskooltekeningen gemaakt in de hogesnelheidstrein tussen Moskou en Sint-Petersburg.

MENSEN EN DINGEN

Inspiratie voor andere houtskooltekeningen vindt ze bij daklozen op straat (de reeks 'Untitled (Person Protected by ...)', 2012) of in het museum ('Life in Art', 2013). Waar zit het medium hier? In de camera waarmee de museumbezoekers in haar tekeningen selfies maken, of in het gedrag dat die camera's – die selfies – uitlokken. Maar het zit ook in het deken, de bank, de tekening of het boek die de daklozen beschermen.

Chernysheva toont zich groot in het vastleggen van kleine handelingen. 'Screens' (2013), een nieuw werk in de collectie van het M HKA, is een reeks van twaalf flatscreens waarop Chernysheva kleine gefilmde fragmenten combineert met korte teksten. Als de klemtoon hier ligt op het menselijk gedrag, dan verschuift die in de acht flatscreens van 'Clippings' (2012-13) naar het gedrag van dingen.

'Domestication' (2013) toont twintig kleurenfoto's op groot formaat van nieuwbouw in de rand rond Moskou. De architectuur en de techniek lijken herkenbaar: een pendant voor de zestien

Olga Chernysheva toont zich groot in het vastleggen van kleine handelingen

kleine schermpjes van 'Windows' (2007) waarin Chernysheva bewoonde appartementen toont van de buitenkant. Maar wat de interieurs van de nieuwe flats zo herkenbaar maakt, dat zijn de meubels uit de plaatselijke Ikea.

Zender en ontvanger. Altijd hetzelfde systeem. Het heeft met schaal te maken: één centrale zender en een massa ontvangers – Ikea en haar klanten. Het zit in grote (de zender) en kleine dingen (de ontvangers). Dat is zo geweldig aan die grote reeks met kleine handelingen van Hans Eijkelboom die Chernysheva tussen haar eigen reeksen hangt. Zijn 'Fotonotities' (1992-2007) tonen allemaal andere mensen met telkens hetzelfde logo, dezelfde plastic zak of gewoon dezelfde stijl. Goed gezien van Eijkelboom. Goed gekozen van Chernysheva.

Olga Chernysheva. 'Blik vasthouden'. Tot 18 januari in M HKA, Leuvenstraat 32, Antwerpen. Di-zo, 11-18u (do tot 21u). www.muhka.be

Olga Chernysheva, 'Domestication', 2013, courtesy the artist

Cristian Bors & Marius Ritiu bij Marion De Cannière

KUNSTENAARS ALS 'GODDELIJKE' DEELTJES

Zo'n 13,8 miljoen jaar was er de oerknal; in 2014 zijn er Cristian Bors en Marius Ritiu. In 'Eleven Thousandth of a Second Long Ride', hun vijfde solo-expositie bij Marion De Cannière, gaat het eigenzinnige Roemeense kunstenaarsduo de gelijkens aan met twee elementaire 'goddelijke' deeltjes door wier botsing in het begin der tijden eensklaps de wereld ontstond zoals wij die nu kennen. Het is deze schalkse pretentie, doorspekt met de nodige ironie, die ondertussen tot de welbekende schriftuur is gaan behoren van Bors en Ritiu's jonge oeuvre. In 2010 kwamen de geschoolde beeldhouwers in eigen land in moeilijkheden nadat ze een kritisch werk creëerden over de president, en besloten ze om hun artistieke vrijheid na te jagen in België. In de hierop volgende projecten speelde het duo in op de "typische immigrantendroom" om snel beroemd en succesvol te worden, waarbij niet alleen de kunstwereld geconfronteerd werd met zijn eigen dubieuze wetmatigheden, maar ook de heikele levensomstandigheden als emigranten uit het Oostblok aan de kaak werden gesteld.

Hoewel nog steeds ludiek en humorvol, neemt Bors en Ritiu's aanvankelijke zoektocht naar identiteit, bekendheid en een betere wereld in

deze tentoonstelling een weidser, complexer perspectief aan. Ze laten de zichtbare aardse vormen achter zich en maken een spiritueel-wetenschappelijke ontdekkingsreis voorbij tijd en ruimte, trachtend de oorsprong van het bestaan te benaderen – waarbij ze zichzelf speels in het middelpunt plaatsen.

De titel 'Eleven Thousandth of a Second Long Ride' verwijst naar de minieme tijdsfractie waarin elementaire deeltjes de 27 kilometer lange Large Hadron Collider doorkruisen, 's wereld grootste

deeltjesversneller. De achthoekige vorm van deze tunnel is terug te vinden in de eerste sculptuur, een ambachtelijk gemaakte compositie van polyurethaanschuim, aluminium, spons en fotoafdrukken in een houten koffer. Losjes lijkend op een kompas, is het object in acht compartimenten verdeeld die elk gevuld zijn met zelfportretten: Bors en Ritiu hangen als vampiers aan metalen spijlen op hun kop, een verwijzing naar een veelvoorkomende associatie met hun Roemeense roots. Het duo is elkaars deeltje en antideeltje,

Cristian Bors & Marius Ritiu, 'The patron of the travellers', 2013-2014, plaster, paint, polyurethane foam, metal profiles, neon, 410 x 170 x 163, courtesy galerie mariondecanniere

en door de voelbare snelheid en gestolde energie in het sculptuur, is de anticipatie op een botsing groot ...

TWEKOPPIG

Deze collision komt er daadwerkelijk en is gevangen in een larger than life, hagelwit combinatiebeeld van de twee kunstenaars. Als een tweekoppige mutant rust het vier meter grote plaasteren lijf op een metalen constructie die belicht wordt door TL-lampen. Het beeld refereert aan Mercurius, de Romeinse god van de reizigers. De verscheidene delen zijn verbonden door oprispelend polyurethaanschuim, wat de fusie tussen de twee deeltjes in zijn beginstadium tracht te tonen. De overige zelfportretten, installaties en foto's, pogen in te haken op het grootschalige universele thema, maar laten zich inhoudelijk niet direct lezen. Meer dan de thematiek is de daadwerkelijke rode draad die door de expositie loopt de technisch-experimentele 'eagerness' van de twee. Het knappe gebruik van niet voor de hand liggende materialen doet bij ieder werk de vraag stellen: "Hoe dan?" Door fotografische zelfportretten af te drukken op substanties als schuim, werpt het duo bovendien nieuw licht op een van de inherente kenmerken van de fotografie: reproduceerbaarheid. Dit werk is immers uniek in zijn soort. En juist in deze ambachtsbeheersing schuilt de betovering.

Grete SIMKUTÉ

Cristian Bors & Marius Ritiu, 'Eleven Thousandth of a Second Long Ride' tot 22 november in Marion De Cannière Gallery, Pourbusstraat 3, Antwerpen. Open wo-za, van 14-18 u. www.mariondecanniere.com